

॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥

जनमेजयउवाच कथंद्वादशवर्षिक्यामनावृष्ट्यां द्विजोत्तमान् ॥ ऋषीन्ध्यापयामासपुरासारस्वतोमुनिः ॥ ४ ॥ वैशंपायनउवाच आसीत्यर्वमहा
राजमुनिर्धामान्महातपाः ॥ दधीचइति विख्यातो ब्रह्मचारी जितेंद्रियः ॥ ५ ॥ तस्यातितपसः शक्रो विभेति सततं विभो ॥ नसलोभयितुं शक्यः फलैर्वहुविधैरपि ॥
॥ ६ ॥ प्रलोभनार्थं तस्याथ प्राहिणोत्पाकशासनः ॥ दिव्यामप्सरसं पुण्यां दर्शनीयामलंबुषां ॥ ७ ॥ तस्य तर्पयतो देवान् सरस्वत्यां महात्मनः ॥ समीपतो महाराजसो
पातिष्ठत भाविनी ॥ ८ ॥ तां दिव्यवपुषं दृष्ट्वा तस्य र्षेर्भावितात्मनः ॥ रेतःस्कन्धं सरस्वत्यां तत्सा जग्राह निम्नगा ॥ ९ ॥ कुक्षौ चाप्यदधद्दृष्टा तद्रेतः पुरुष र्षभ ॥ सा दधा
रचतं गर्भं पुत्रं हेतोर्महानदी ॥ १० ॥ सुषुवे चापि समये पुत्रं सा सरितां वरा ॥ जगाम पुत्रमादाय तमृषिं प्रति च प्रभो ॥ ११ ॥ ऋषिसंसदितं दृष्ट्वा सा नदी मुनि सत्त
मं ॥ ततः प्रावाच राजेंद्र ददती पुत्रमस्य तं ॥ १२ ॥ ब्रह्म र्षे तव पुत्रो यं त्वद्भक्त्या धारितो मया ॥ दृष्ट्वा तेप्सरसं रेतो यत्स्कन्धं प्रागलंबुषां ॥ १३ ॥ तत्कुक्षिणा वै ब्रह्म र्षे त्व
द्भक्त्या धृतवत्यहं ॥ न विनाशमिदं गच्छेत्त्वत्तेज इति निश्चयात् ॥ १४ ॥ प्रतिगृह्णीष्व पुत्रं स्वं मया दत्तमनिदि तं ॥ इत्युक्तः प्रतिजग्राह प्रीतिं चावाप पुष्कलां ॥ १५ ॥
स्वसुतं चाप्यजिघ्रत्तं मूर्ध्नि प्रेम्णा द्विजोत्तमः ॥ परिष्वज्य चिरं कालं तदा भरत सत्तम ॥ १६ ॥ सरस्वत्यै वरं प्रादात्सीयमाणो महामुनिः ॥ विश्वे देवाः सपितरोगंध
र्वाप्सरसांगणाः ॥ १७ ॥ तृप्तिं चास्यंति सुभगे तप्यमाणास्तवां भसा ॥ इत्युक्त्वा स तु तुष्टाववचो भिवै महानदी ॥ १८ ॥ प्रीतः परमत्तुष्टात्मा यथावच्छृणु पार्थिव ॥
प्रसृता सिमहाभागे सरसो ब्रह्मणः पुरा ॥ १९ ॥ जानंति त्वांसि रच्छ्रेष्ठे मुनयः संशितव्रताः ॥ मम प्रियकरी चापि सततं प्रियदर्शने ॥ २० ॥ तस्मात्सारस्वतः पुत्रो
महांस्ते वरवर्णिनि ॥ तवैव नाम्ना प्रथितः पुत्रस्ते लोकभावनः ॥ २१ ॥ सारस्वत इति ख्यातो भविष्यति महातपाः ॥ एष द्वादशवर्षिक्या मनावृष्ट्यां द्विज र्षभान् ॥ २२ ॥
सारस्वतो महाभागे वेदान्ध्यापयिष्यति ॥ पुण्याभ्यश्च सरिद्भ्यस्त्वं सदा पुण्यतमा शुभे ॥ २३ ॥ भविष्यसि महाभागे मत्प्रसादात्सरस्वति ॥ एवं सा संस्तुतानेन वरं ल
ब्ध्वा महानदी ॥ २४ ॥ पुत्रमादाय मुदिता जगाम भरत र्षभ ॥ एतस्मिन्नेव काले तु विरोधे देवदानवैः ॥ २५ ॥ शक्रः प्रहरणान्वेषी लोकां स्त्रीन्विचचारह ॥ न चोप
लेभे भगवान् शक्रः प्रहरणं तदा ॥ २६ ॥ यद्वै तेषां भवेद्योग्यं वधाय विबुधद्विषां ॥ ततो ब्रवीत्सुरान् शक्रो न मे शक्यामहासुराः ॥ २७ ॥ ऋतेऽस्थिभिर्दधीचस्य निहं
तुं त्रिदशदिषः ॥ तस्माद्भुत्वा क्रुषिं श्रेष्ठो याच्यतां सुरसत्तमाः ॥ २८ ॥ दधीचास्थीनि देही तैर्वधिष्यामहे रिपून् ॥ स चैतैर्याचितो स्थीनियत्नाह पि वरस्तदा ॥ २९ ॥